

יחידת דרוור:

מודיעין מבצעי הלכה למעשה

"דרור" היא יחידת המודיעין של שירות בתי הסוהר העוסקת במשימות שהשתיקה יפה להן, אך שלתוצאותיהן יש השלכות הרות-גורל על חיי הציבור והמדינה ■ הצצה מקרוב על לוחמי היחידה ועל עבודתם החשובה, וגם כמה סיפורים שבכל זאת מותר לספר

מאת: ר"כ אורית שטלצר

מאות מטרים משם בקו אווירי, בשלוש נקודות אסטרטגיות, ממוקמים שלושה צוותי מודיעין נוספים. גם הם מוסווים, בינות מטעי בננות, קבוצות מבקרים מחוץ לכלא ויער עצים נמוך. הצוותים מתקשרים ביניהם באמצעות מכשירי הקשר, בקול נמוך שבקושי נשמע. המטרה: מעקב סמים ושליפה. התצפית המוסווית הנוכחית מתבצעת אחרי 6 אסירים שאמורים לחזור מחופשה כשבאמתחתם כמות סמים אדירה. המידע המודיעיני שהוצלב הראה כי מדובר בסמים מסוגים שונים, המספיקים ל"יתדלוק" של מספר אגפים בכלא לשבוע לפחות.

תצפית מראש ההר

"צוות 1, שימו לב למכונית המזדה האדומה

יום שמש כבד, חם ולח, מאותם הימים שבשיר "חום יולי אוגוסט כאן היה כבד מאוד, שעת צהריים..." במעלה הר גבוה מתפתלת לה דרך עפר ואבנים שהטיפוס בה הוא כמעט בלתי אפשרי. בינות עצים, סבכי צמחייה, קוצים ואבנים גדולות יושבים להם ספונים חמישה לוחמי יחידת "דרור", יחידת המודיעין של שירות בתי הסוהר, המכונה בפי כל מכיריה ומוקיריה "היחידה!" בהא הידיעה. הלוחמים מצוידים במשקפות משוכללות לראייה ארוכת טווח, מכשירי קשר ויומן מעקב מבצעי. כבר שלוש שעות שהם יושבים שם, בבגדיהם הירוקים, מוסווים היטב בצמחייה העבותה, מתצפתים בשקט. במרד ההר, כארבע

סודית מאוד ומתבצעת בעיקר במישור הטכני, באמצעות מערכות שמע וראייה. עבודתם של אנשים אלה, שאינם לובשים מדים כחולים, היא סודית ובעלת חשיבות מודיעינית מובהקת. איש, למעט נציב בתי הסוהר, ראש מחלקת מודיעין ומפקד יחידת "דרור", אינו יודע בדיוק מיהם ומהי עבודתם. נציב בתי הסוהר, המעודכן לפרטי פרטים במשימותיהם הייעודיות, משבח תכופות את יעילותם וחשיבותם.

סיפורים שמותר לספר

בין הסיפורים הבודדים המותרים לפרסום, הנה אחד: מספרים על אסיר "ידוע בשב"ס" אשר יצא לטיפול שיניים מיוחד למספר שעות. האסיר היה ידוע כטיפוס תמהוני ומוזר, הוא וחברתו חברים בכת בסגנון "הקשת בענן" שבארה"ב, מאמינים עיוורים בגורו כל יכול. התקבל מידע חשאי כי האסיר אמור להגיע

המידע החדש שנאסף במעקב מצביע בצורה מדויקת על מקום ההסלקה על גופו של האסיר, או בתוך גופו. עוברים לשלב הבא: כניסה מהירה לכלא, עריכת חיפוש מדוקדק על גופם העירום של האסירים ובחפיזה, שליפתם והעברתם בנוהל מיוחד לתאי המעקב המיוחדים של יחידת "דרור" במרתף בית מעצר "הדרים". שם, אחרי חיפוש חוזר, ישבו כלאחר כבוד על כיסא מיוחד (עיין ערך "הכיסא") ויקבלו מיץ שזיפים ומזון מכל טוב הארץ, עד שיוציאו את הסם. תיק ייפתח, שלום ולא להתראות לחופשות במהלך השנה הקרובה. יחידת "דרור" היא זרוע מבצעית מודיעינית, המבצעת משימות סודיות עפ"י הנחיות ראש מחלקת מודיעין ונציב בתי הסוהר, בהתאם למידע המתקבל משירות הביטחון ומגורמי ביטחון בכירים לגבי אירועים בעלי משמעות הרת גורל לחיי הציבור בישראל.

ה"פרוצה" וה"תאילנדי"

משימות אלו מבוצעות באזורים שונים מחוץ לכותלי הכלא. לוחמי "דרור" נטמעים בציבור כשהם לבושים בגדים אזרחיים, עוטים סממנים מוסווים ומצוידים באביזרים מיוחדים, המותאמים לצורכי המשימה. אל תתפלא אם יתחוו לך בסיומו של אירוע, כי האישה שלידיכם שנראתה כפרוצה היא למעשה קצינה ביחידה, שהתאילנדי במטע הוא סוהר היחידה או שגדול הגוף, עטור השרשראות והקעקועים, הוא בכלל לוחם "דרור" סמוי. משימות אלה ותוצאותיהן מונחות על שולחן הגורם המקצועי ומיועדות לעיניו בלבד.

ביחידת "דרור" גם צוות מיוחד המכונה "הצוות הטכני". הצוות כולל מספר אנשים המבצעים תפקידים מיוחדים בכל מתקני שב"ס ומסייעים למשטרת ישראל ולגורמי ביטחון שונים. פעילותם

"עופר" והמתינו לעורך הדין מרגע כניסתו למחנה. לוחמי היחידה ליוו את עורך הדין בצורה סמויה עד נקודת המבדק בכניסה. לאחר שעבר את השער המגנומטרי, התבקש ע"י לוחמי "דרור" להיכנס לחדר הסגור לחיפוש. עורך הדין סירב מטעמי אתיקה מקצועית, אולם לוחמי "דרור" התעקשו והשיגו אישור מנשיא בית הדין לחיפוש על גופו. עורך הדין הבין שנתפס והוציא מכיסו את מכשירי הטלפון הניידים ואת שאר האביזרים שהיו מיועדים להברחה. הוא הובל אחר כבוד לתחנת המשטרה הסמוכה, נעצר ונפתח לו תיק פלילי. כך מנעו לוחמי היחידה את החדרת הטלפונים הניידים למחבלים בבתי הכלא "אשל" ו"שקמה", מכשירים שעפ"י הערכת גורמי מודיעין היו מיועדים לכיוון פיגועים מחוץ לכלא.

400 מנות סם

יחידת "דרור" היא אחת משלוש היחידות המבצעיות של שירות בתי הסוהר. בניגוד לשתיים האחרות ("ניחשון" ו"מצדה"), היא אינה עוסקת בגלוי בכוננות, פעילויות וחירום, אלא משמשת יחידת מודיעין. לפיכך, רוב פעילויותיה, תוצאותיהן והשלכותיהן אינן גלויות והן נשארות בגדר סוד.

לוחמי "דרור" שמחים מאוד על הקמת יחידת "מצדה", שהסירה מתחומי אחריותם מספר מטלות. כך מתאפשר לצוותי "דרור" להתמקד ביומיום בנושא הלוחמה בסמים וכן לשמש כיחידת התערבות בנושאים מודיעיניים סודיים. והנה סיפור נוסף: התקבל מידע על אסיר שיצא לבית חולים לבדיקה רפואית מיוחדת, שם יעבירו לו כמות גדולה של סם. ביחידה נערכו לעקוב אחריו, במקרה שיוחלט כי יצא ללא ליווי. האסיר, שבסופו של דבר יצא בליווי סוהרים צמוד, לא ידע כי אחד מסוהרי כוח הליווי הנו לוחם "דרור"

לטיפול שיניים בת"א, ומשם תכנן לסטות ולהגיע למפגש של הכת. לוחמת מוסווית ומחופשת מיחידת "דרור" רכבה על אופנוע וארבה לו במקום המפגש במשך מספר שעות. אנשי מודיעין נוספים של היחידה התמקמו בינתיים עם אמצעים דיגיטליים מיוחדים וצילמו את רכבו שנכנס למקום. החומר המתועד שימש כהוכחה והאסיר נשפט על הפרת תנאי ולא יצא לחופשות במשך ששת החודשים שלאחר האירוע.

לפני מספר חודשים התקבל מידע, לפיו יגיע למחנה "עופר" עורך דין לדון בעניינו של אסיר ביטחוני, האמור להעביר כמה מכשירי טלפון ניידים, מטענים, אוזניות וכרטיסים חכמים לאסירים ביטחוניים, כדי שיבriחו אותם לבתי הכלא. נציין כמובן כי עורכי דין בבתי משפט אינם עוברים חיפוש גופני. עם קבלת המידע המודיעיני בנושא, התפרשו שלושה צוותי "דרור" במחנה

כולל הצלבת מבט, הנהון ראש וכיו"ב. חיפוש של יחידת "דרור" שונה מזה של סוהרי הכלא מאחר שהאחרונים מעורים בסדר היום ובשגרת הכלא ומכירים היטב את המבנה, בעוד לוחמי "דרור" מגיעים לחיפוש ככוח חיצוני, מקצועי ואובייקטיבי. הקו המנחה את הלוחמים הוא "כניסה" לראש העבריין: היכן הסליק? שינוי בצורת החשיבה מביא לתוצאות ולמצאים המעידים כי המציאות עולה על כל דמיון. תוך כדי החיפוש מאתרים כלים שונים ומשונים האסורים להחזקה: מפתחות אזיקים, מכשירי טלפון ניידים, דוקרנים, אקדחים מאולתרים, אגרופנים, מכוונות קעקועים, כסף, פאות, כובעי גרב ועוד. גם מיקומם של הסמים המוסלקים בכל פינה מעיד כי מוחם של האסירים יצירתי מאוד: זרזים נמצאים בתוך מוצרי הקנטינה, בין גרגירי הסוכר והאורז, בשפופרות משחת שיניים וסבונים (גם כשהן אטומות), בחפיסות סיגריות סגורות הרמטית, בשקיות חטיפים (הנסגרות בשנית עם שעווה), בתוך עטי פיילוט דקים, במסילות ובמשקופים של דלתות וחלונות, בדפנות הכפולות של נעליים, במזרנים, בספוג הכרית, בקירות, בכיבוב, באסלות, בשיניים תותבות, בנורות, בידיות הארונות, מודבקים במגנטים מתחת למיטות ועוד.

"מייבשים" את הכלא

כשיחידת "דרור" מחליטה "להתלבש" על כלא שלם, ההשכלות של המבצע ניכרות בו עוד זמן רב אחר כך. לפני זמן מה נערך מבצע כזה בכלא "אשמורת": ביום אחד "ניקתה" היחידה את כל המסה הקריטית (140 אסירים) מסמים. באותו יום סרבו האסירים לקבל ארוחת ערב, והפגינו תופעות קשות של קריז. מיד בהמשך למבצע

הצוותים נעמדים ליד המיטות ושולטים בתא שליטה מלאה. מעכשיו, כל תנועה, ולו המזערית ביותר, נמצאת תחת פיקוח. כל האסירים עוברים חיפוש עירום על גופם ורק לאחר מכן מורשים להיכנס לשירותים. בהמשך, מוציאים את כולם מהתא ונשאר רק נציג אחד של האסירים בתא. החיפוש מתחיל.

חיפוש של יחידת "דרור" הוא מבצע שאין לו אח ורע בכל שירות בתי הסוהר. הדקדקנות הקפדנית והיסודיות הן קו מנחה. הנוכחים במקום יודעים בוודאות: אין סיכוי שאמצעי קיים בתא ולא יימצא במהלך החיפוש. אם לא נמצא, סימן שעבר מקום או שיש לבדוק את אמינות המידע שהתקבל לגביו. החל מרגע זה אין פינה, רהיט, פריט או חלק של החדר שלא ייסקר. כל סוהר אחראי על גזרה אחרת בחדר. במקביל, כל הציוד של האסירים מוצא אל מחוץ לתא, שם ישבו בשעות הקרובות כמה סוהרי "דרור" עם ערמות עצומות של ארוניות ותיקים, יעברו פריט אחר פריט, ינברו וידפדפו בספרים, בתמונות, ימששו את הבגדים, יפתחו כל בקבוק שמפו או אריזה אחרת, יביטו בחשדנות בין גרגירי הקפה, עטים, נייר דבק, גרביים, גזרי עיתונים... הסוהרים עובדים עם מברגים, פותחים וסוגרים. לא מוותרים. השעות עוברות והפריטים עוברים מערימה אחת לשנייה. הסוהרים אינם מתעייפים אפילו לשנייה, ממשיכים באותה מידת מרץ ורצינות. העבודה מתבצעת בשקט ובריכוז רב, תוך התמקדות ודבקות במשימה.

הקודים בין האסירים ללוחמים במהלך החיפוש ברורים: תפסנו אתכם - עשינו את העבודה. בכל מקרה נמלא את משימתנו, אתם תחליטו לגבי הדרך: בנועים או בנוקשות. התגובה אסרטיבית ביותר מול מי שעושה פרובוקציות,

במדים כחולים. הפעולה סוכלה וסוהר "דרור" תפס 15.4 גרם סם נקי, שיכול היה להספיק להכנת 400 מנות סם בכלא.

עשרה לחמש לפנות בוקר, לילה בלי ירח והשחר טרם הפציע. נסיעה ארוכה מביאה אותנו לאחד ממתקני הכליאה של שב"ס הממוקמים אי-שם בגוש צפון. רכבי היחידה מתכנסים בחנייה של בית הכלא והלוחמים יורדים בזריזות ומכינים את ציודם האישי לקראת כניסה לכלא. מתורגלים ומיומנים בפעילות שחרית הם מהלכם בשורה, לבושים בחולצותיהם השחורות, שהכתובת הלבנה "לוחמים בסמים" מתנוססת עליהן בגאווה. חושך ודממה בחוץ. שער הכניסה לכלא נפתח ותוך דקה ישובים כל הלוחמים ברחבת הסגל. מפקדת הכלא מברכת אותם ומיד נגשים לתדרוך מבצעי מהיר של גורמי הביטחון והמודיעין.

מחפשים גם בגרביים

האסירים בכלא עוד נמים את שנת היופי שלהם לאחר לילה מלא בפעילות, סמים פה ושם, אתם יודעים... אפילו בחלומותיהם הקודרים ביותר הם אינם משערים מה יקרה בעוד מספר דקות. הלוחמים עומדים דוממים ומוכנים לפריצה מחוץ לשער האגף ומיד עם פתיחתו עיי הסוהר הם מזנקים פנימה. שם המשחק: גורם ההפתעה. כל שנייה מיותרת תביא להסלקה ולבליעה של סמים. כל צוות מתמקם ליד תא ובבת אחת מבוצעת פריצה. לפחות 20 אסירים בכל תא מרימים את ראשם מהכר, ובעיניים טרוטות הם משתאים לנוכח המתרחש. שוב הפתעה של "היחידה".

המטרה הראשונה - נטרול כל האסירים. האסירים שלא התעוררו ממשיכים לישון,

מכה-מכה: 750 אלף שקל מקילו סמים

סג"ד שלמה טהרני הוא איש מודיעין ותיק. טהרני משמש כמפקד היחידה מזה חצי שנה, לפני כן ניהל את כלא "דמון", היה סגן מפקד כלא "איילון", קמ"ן גוש מרכז ועוד. טהרני מכיר את עולם

הסמים והשלכותיו על חיי הכלא מכל הזוויות האפשריות:

"מתוך 120 אסירים באגף רגיל, לפחות 80% מהם משתמשים בסמים. הסברה שאם יש סמים בכלא - יש שקט, היא מופרכת לחלוטין; סמים בכלא מביאים למחול שדים שמעורבים בו גורמים רבים. ככל שנתביית יותר על אותם גורמים, נאתר יותר בלדרים ונשלוף אותם - כך נכה בהם ונמנע באחוזים מסוימים את הסחר בסמים. לצד המאבק, חשובה מאוד גם הגמילה מסמים. מלחמה בסמים ללא גמילה לצדה היא בחזקת טיפול חלקי בבעיה ולא תוביל לפתרון. באמצעות המלחמה בסמים דוחפים נרקומנים להגיע לטיפול".

"קציני המודיעין ביחידות הם זרוע נוספת של מחלקת המודיעין, העושה מאמצים בלתי רגילים לחשוף את אותם סוחרי סמים. לפני שהוקמה היחידה (9 שנים) היו בתוך בתי

הסוהר לא מעט סוחרי סמים שהרוויחו הון תועפות. היום יש גם בתוך בתי הסוהר מודעות לנושא: כשאין סמים - אין מלחמות בין קבוצות עבריינים.

סוחרי הסמים תמיד אמרו: נכנס נרקומן עם 10 גרם סמים לכלא - הוא נהיה מלך. אחד כזה שולח נרקומן שיוצא החוצה להביא סם, מזה הוא מפריש לעצמו שתיים-שלוש מנות וכן מחזיק אותו בקנטנה. מה זה למעשה סוחר סמים? מדובר באדם שעושה מקילו כל יום 750,000 שקל".

למרבית האסירים שנכנסים לכלא בגין עבירות רכוש הייתה נגיעה כזו או אחרת בסם. לכל שניים מתוך שלושה אסירים פליליים בכלא יש נגיעה בסם, קל או כבד. דרך אותם בלדרים שנתפסים עם סמים ניתן להגיע לסוחרים בכלא ולאתר בלדרים נוספים.

מדובר בשיטת עבודה משטרתית ידועה, רק שבניגוד למשטרה - כאן לא סוגרים תיק. המודיעין יכול להרוויח מאותם בלדרים שמחליטים לדבר גם מידע בנושאים נוספים. שיתוף פעולה מצד האסיר יכול לסייע לו בענישה מקלה, דהיינו, לאחר שנה ניתן יהיה לדון בחופשותיו. ככל שיש יותר מקורות, שליטתנו בתוך הכלא גדולה יותר. ככל שפעילות "דרור" עולה ונתפסים יותר בלדרים - מתעורר יצר הנקמה של בלדרים בסוחרי הסמים שניצלו אותם. כך אנו מראים להם: תראה מה אחד כזה גרם לך - אתה הגעת למצב כזה ותשלם בעוד כמה שנים בכלא..."

לנו חשוב שבכל גוש תהיה אפשרות לשליפת אסירים בסיוע יחידת "דרור" ויחידות השטח, כדי שנרחיב את היריעה מבחינת המלחמה בסמים. רק בגוש דרום וב"הדרים" קיימים תאי מעקב, וההוכחה החד-משמעית להצלחת המבצעים האלה היא כי באגפים ללא פעילות סמים - כמעט שאין אלימות. לדוגמה, אגף סלע ב"איילון", בו מקפידים שלא יהיו סמים ואכן כמעט ואין בו אירועים שליליים.

שיחת היום באגף הנרקומנים היא 'מי חוזר היום מחופשה ומנסיעה!...' אם בלדר אינו מגיע - נוצר לחץ בתא, פונים למישהו שיש לו סם ושמסרב להתחלק בו ומתחיל אירוע הכולל דקירות אזהרה.

המלחמות של סוחרי הסמים מאופיינות בתחומי טריטוריה: "אלה שלי ואלה שלך..." ככל שלוחמי

"דרור" יפעלו יותר בנושא - כך תפחת האלימות באחוזים גבוהים וסדר היום בבית הסוהר יישאר תקין. אם בכל גוש יהיו חמישה תאי מעקב לפחות - התוצאות תהיינה טובות יותר.

ברמה הארצית, בבתי הספר מתחילים להשתמש בסמים כבר בגיל 12-13. אותם אסירים שמשווקים סמים בכלא - עושים זאת גם בבתי הספר. כדי להלחם בתופעה, צריך סיוע והירתמות של כל הגופים-המשדל לבט"פ, הרשות למלחמה בסמים, גורמי רווחה, ש"ס ועוד. אפילו ארגוני הטרור למדו שאחת הדרכים לפגוע בחיילי צה"ל היא באמצעות הכנסת סמים. מדובר במלחמה של כולם, זו מכה שפוגעת בכל חלקה טובה במדינה, כולל אנשי בוהמה שמתמשים בסמים בסוף השבוע. וזו גם פגיעה בכלכלת המדינה.

כל מפקד גוש ומפקד בית סוהר יודע שאם אין סמים באגף - רמת האלימות יורדת ותפקוד האסירים הופך לנורמטיבי: הם כשירים יותר לעבודה, מהדקים את הקשר המשפחתי, מתעניינים בביקורים וכד'. בשיחות עם אסירים, נאמר בפירוש כי מי שמצליח לפקוח את עיניו מהסם - רואה מה קורה מסיבב.

נערכו שליפות אסירים. במשך חודש שלם נשלפו מדי יום כל האסירים שחזרו מחופשות. במשך חודש שלם ייבשו את הכלא מסמים. ביחידה מספרים על מבצעים כאלה שנערכים בכל בתי הסוהר בארץ. קציני המודיעין ביחידות נוהגים לספר על ההשלכות של יבוש שכזה, שתוצאותיו מורגשות היטב באוויר: לחץ כבד, הכל נע סביב נושא הסמים, יש יותר קטטות קטנות, כל ויכוח מתפתח לממדים גדולים יותר, כל אסיר נזכר בחוב שהיה לו ומחליט לגבותו באותו רגע ועוד.

כמו כן, נרשמים פחות אירועים של אי-חזרה מחופשה, האסירים החלשים יותר באגף מרגישים שיש להם יותר אוויר, אפקט המשמעת מקבל יתר תוקף, האירועים הופכים לנקודתיים יותר וצורת החשיבה של האסירים משתנה: 'האם הבאתי או לא הבאתי סמים, האם כיבדתי מספיק, אם החומר לא מספיק טוב - הרי שיצרתי לעצמי אויבים, אם לא הבאתי סמים או שנתפסתי - זה לא נורא... העצבנות בתא של 20 אסירים ניכרת כמובן יותר מאשר בתא של שמונה.

בחצי השנה הראשונה של 2004 יחידת "דרור" תפסה בבתי הכלא ומנעה החדרה של סמים במשקל 5.486 גרם. חישוב מהיר מראה כי מדובר בסכום של 40 מיליון ש"ח בשישה חודשים בלבד. זוהי נשיפה רצינית ביותר בעורפם של סוחרי הסמים בכלא.

רק לשם השוואה: משטרת כפר סבא (הכוללת את כל התחנות האזוריות) פתחה בחצי השנה האחרונה 331 תיקי סמים. לשם כך הופעלו סוכנים סמויים, שוטרים, בלשים, אמצעים טכניים ועוד משאבים רבים ויקרים. מתוך סך התיקים האלה, 87 תיקים שנפתחו הם בגין תפיסות סמים של יחידת "דרור" ובאחוזים - 24% מעבודת התחנה בתחום הסמים. היתרון המשמעותי של "דרור" הוא שנפתחו תיקי אישום הכוללים הודאה של האסיר, בניגוד לשאר התיקים שחלקם עלול להיסגר בשל חוסר ראיות. 24 לוחמי יחידת "דרור" עובדים עפ"י הנחיות ראש מינהל ביטחון והאסיר, וראש מחלקת המודיעין של ש"ס. הלוחמים מחולקים לשלושה צוותים, מבצעים פעילויות חיפוש, מעקבים ושליפות, אבטחת אישים והדרכות בבית הספר ומשמישים ככוח התערבות בעת הצורך. תכנית העבודה של היחידה בשגרה בנויה במחזוריות וכוללת שבועות של חיפוש, שליפות והדרכות.

היוזמות לקיום מבצעי החיפוש הן פרי תכנית היחידה. חיפוש אלה נערכים במקביל לחיפוש ולמבצעים פעילים מעכשיו לעכשיו, הנערכים כמענה לצורך שנוצר ביחידות. לאחרונה נערך חיפוש בכלא "איילון" עקב מתיחות שהייתה באחד האגפים. במהלך החיפוש הוצאו מתא אחד בלבד 24 אמצעי לחימה, ביניהם 15 דוקרנים מושחזים מעץ ומפלסטיק בגודל של סכיני קומנדו, אגרופנים ממתכת ועוד. לאחר כל חיפוש מכינים ב"דרור" דוח תפיסה, והחוקר בגוש מטפל

ה"סבתא" של "דרור"

לפני כשנה, בעת שנסעו לוחמי "דרור" מפעילות שהסתיימה במחנה "עופר" הצבאי לכיוון ירושלים - האיזונו לתכנית שיחות של מאזינים בגלי צה"ל בתכנית, שהועברה בשידור חי, דיברה אישה בת 87 שסיפרה על שני ילדיה שנהרגו במסגרת פעילות צבאית. הבן הראשון, שישב שנה בשבי הסורי, חזר לשירות ונפל ב-1953 באזור המתלה, והבן השני שירת ביחידה 202 בצנחנים ונהרג במארב בכביש הערבה. לוחמי "דרור" הרגישו צורך עז ליצור קשר עם האישה ולאמץ אותה. הם התקשרו לגלי צה"ל ואיתרו אותה כדירת ב"אחוזת בית". האישה שמחה מאוד על הקשר שנוצר עם לוחמי היחידה, והקשר ביניהם התהדק. יחד חגגו את יום הולדתה ואירועים נוספים, וכאקט סמלי לידידות האמיצה החליטו לוחמי "דרור" לאמץ באופן רשמי: במעמד בנותיה (לאחר שנתנו אישור לכך), מנהל בית האבות וראש עיריית רעננה קיבלה האישה מיחידת "דרור" תעודת אימוץ רשמית וחולצה שחורה של היחידה. הלוחמים קוראים לה "אימא" או "סבתא חביבה" ומספרים על געגועים הדדיים...

כך טוענים אנשי היחידה, האסירים מבינים עם מי יש להם עסק ומוציאים את הממצא מגופם תוך 48 שעות.

מקליטה ישירה לפליטה ישירה

סג"ד שלמה טהרני, מפקד יחידת "דרור" וסגן ראש מחלקת מודיעין: "היחס שמקבלים אסירים במעקב סמים הוא הוגן מאוד. אין אלימות ושימוש בכוח להוצאת הסמים. מעולם לא נרשמה נגדנו תלונה ביחידה"ס (יחידת ארצית לחקירות סוהרים), והכל נעשה בחיוך. ברור לשני הצדדים שהמשימה תושג ולכן אין עימותים. כשהאסירים מגיעים לאגף המעקב הסגל פונה אליהם באדיבות. הם עוברים בדיקה רפואית לפני הישיבה על הכיסאות. גם אם הם צועקים, סוהרי "דרור" משיבים ביחס מתחשב אך ללא פשרות בנושא הסמים. אנו מבהירים לאסירים: נכנסת לכאן - תצא רק אחרי בדיקה יסודית והוכחה שהסם יצא או שאינו קיים. אנו מתייחסים באותה הדרך בדיוק לכל סוגי העבריינים, בלי קשר להיותם מוכרים בעולם הפשע או לא".

כלאי קרולין סדון, קצינת המודיעין של היחידה: "אסיר שהתקבל לבית מעצר 'ניצן' בקליטה ישירה מיקשון' עם מידע שהחזיר סמים - נשלף מיד עם הגיעו. הוא הגיע לניצן' לא לאחר ביקור או חופשה ואף אחד לא הבין איך הביא סמים. בבדיקה שנערכה הסתבר שיצא לחופשת אבל קצרה. מצאו אצלו 207.8 גרם סמים (מהם ניתן להכין כ-3,120 מנות סם). הוא ירד

תפיסת הסם: האסיר מובל כבול ידיים כך שלא יוכל לגעת בסם, הוא יושב על הכסא במשך רוב שעות היום עד הלילה. במהלך היום מקבל האסיר גם שעת טיול, כשידיו כבולות. אגב, על פי הנחיית מחלקת רפואה, לא ניתן לתת לאסירים במעקב סמים חומרים משלשלים. האסיר יושב על שני הכיסאות מרצונו ובהסכמה בלבד. אם אינו מעוניין, ישב על כסא רגיל כשהוא כבול ידיים ורגליים. בלילה ישן האסיר על מזון כשידיו כבולות וגלויות ושני סוהרים מפקחים עליו.

אסיר השוהה בתא מעקב נמצא בתנאי הפרדה במשך 48 שעות. אם לא מסתיים המעקב, ראשי מפקד היחידה להאריכו ב-48 שעות נוספות. לאחר מכן, אם טרם הושגה המטרה, מבצעים לאסיר הליך שימוע עד גמר הפעילות עמו. ביחידה מספרים על אסיר ששהה במעקב סמים 21 יום. בתקופה של אסירים נוטלי אדולן, שבטוחים שהם יתישו את סוהרי "דרור", עובדים הצוותים שבתות מסביב לשעון. אבל בדרך כלל,

בממצאים שנתפסו מול משטרת ישראל. בהמשך נערך תחקיר מקיף לצורך למידה, הפקת לקחים, ייעול ושיפור.

יחידת "דרור" נותנת מענה גם באגפים בהם שוהים אסירים ביטחוניים, בעיקר כשיש מידע מבוסס על הימצאות חומרי נפץ וחומרים מסוכנים באחד התאים. חיפוש במקרה כזה, מעבר לאביזרים ולרכוש, מתבצע גם בסביבה ההיקפית של האגף, כולל הקירות והרצפות.

כסא הכבוד

ליחידת "דרור" יש מכשיר בשם "דרגלוי" שנרכש ע"י ש"ס לפני מספר שנים. המכשיר דמוי כסא אוכל לתינוק, ונותן לאסיר אפשרות להוציא פסולת מגופו בצורה טבעית תוך שמירה מקסימלית על כבודו ועל צנעת הפרט. בגופים כמו משטרת ישראל, להבדיל, נותנים לאסירים פח שימורים או עיתון למטרה זו. הכיסא המיוחד עונה על צרכי היחידה לשם

הפוסטה של "נחשון" ישר לפוסטה של יחידת "דרור", מה שנקרא: מקליטה ישירה לפליטה ישירה..."

ר"כ דב לופסקי, סגן מפקד יחידת "דרור", מספר על אסיר ביטחוני שבמעקב הסמים פלט מכשיר טלפון נייד. לטענתו, מאז אותו מקרה האסירים הביטחוניים משתדלים לא לבלוע ניידים, כדי שלא להגיע לשליפה ביחידת "דרור".

ככה נראה הסם

יחידת "דרור" היא יחידה קטנה המונה 24 סוהרים בלבד, וכולם מתגוררים באזור שבין צפון הנגב עד צפון השרון, כדי שיוכלו להיות זמינים. כל הקצינים והלוחמים ביחידה הם בעלי ניסיון רב בעבודת שטח ביחידות השונות. כולם עבדו כקציני מודיעין, ביטחון, סמלים וזקיפים בבתי הסוהר בארץ.

יניב מטרי הוא אחד מלוחמי היחידה, והצטרף לשורותיה לאחר שסיים בהצטיינות קורס סוהרים לפני כשלוש שנים. "העבודה בכלא 'איילון' באגף משתלבים הישלה אותי והכינה אותי לפעול כלוחם ביחידת 'דרור'. כל סוהר חייב להתנסות ולטעום את עבודת בית הסוהר, כדי ללמוד את מאפייני אוכלוסיית האסירים ומורכבות העבודה עמה לפני העברתו ל'דרור'. העבודה ביחידת 'דרור' היא מאתגרת מאוד. ביחידה אין שגרה והעבודה דורשת סבלנות רבה. הממצאים נותנים את המרץ והדחיפה להמשיך הלאה".

אחת למספר שבועות מתקיים ביחידה שבוע הדרכה מרוכז, בו מושם דגש על נושאים ייעודיים שונים. את ההדרכות מעביר צוות הפיקוד של היחידה.

לאחרונה הצטרפו ל"דרור" סוהרים רבים מבתי הסוהר השונים. כל סוהר שנקלט ביחידה עבר שבוע חניכה ע"י סוהר ותיק, במהלכו התלווה לכל

המחפשים. הדרכות בנושאי סמים נערכות ע"י לוחמי היחידה גם לגורמים חיצוניים כגון צה"ל, כולל הדגמות של חיפושים.

מקצוענים בחיפושים

בדצמבר 2003 הוכשרו 15 סוהרים מיחידות שב"ס השונות לשמש כ"נאמני דרור". הסוהרים התלוו ללוחמי היחידה במשך 48 שעות והוכשרו לתפעל מעקבי סמים בגושים השונים. ב"דרור" מוחים כי בשל אילוצי כוח אדם ביחידות, לא הופעלו מעקבים כאלה גם אחרי תקופת ההכשרה.

קמ"ניית "דרור" מסכמת: "אנו מסייעים ברמה הלאומית לא רק לשב"ס אלא גם לגורמי צה"ל ולמשטרת ישראל. לא מזמן היינו ב"כלא שש" ובמחנה "עופר", בקרוב נגיע גם לכלא "מגידו". בכל אחד מהמקומות האלה פעלנו, הכשרנו והדרכנו על סמך ניסיונו הרב. לוחמי "דרור" הם מקצוענים בחיפושים, בתפיסות ובמשימות מודיעיניות נוספות יותר מכל יחידה אחרת בארץ. הדבר מקנה לנו יראת כבוד בקרב האסירים כמו גם בקרב יחידות מבצעיות וגופים מקצועיים נוספים בארץ. כולם יודעים כי נבצע את משימתנו בכל מקרה ובכל מצב ונביא את התוצאות המבוקשות".

גורם חשוב ביותר עמו עובדת יחידת "דרור" בשיתוף פעולה צמוד הוא הרשות למלחמה בסמים, בראשות תנ"צ (בדימוס) אורי אסלין, העוסק בתחום האכיפה של איסור השימוש בסמים. הרשות מסייעת רבות ליחידת "דרור" בהצטיידות בציוד ייחודי ואיכותי הנדרש לצורך ביצוע חיפושי סמים בבתי הסוהר.

הפעילויות המבצעיות שערכה היחידה. בתקופה האחרונה הוחלט לפתוח בבית ספר "ניר" קורס ייחודי בן 3 שבועות לסוהרי "דרור", שמטרתו להעשיר את הלוחמים בעיקר בתכנים חיצוניים, ביניהם פרקליטות, בילוש ומעקב. בסיום הקורס יקבלו כל בוגרי תעודת הסמכה ייחודית המעניקה סמכויות עיכוב ומעצר שאינן ניתנות לסוהר רגיל.

יחידת "דרור" מופקדת גם על הדרכות שוטפות למשמרות הביטחון ולחניכי הקורסים בבית ספר "ניר" בנושא סוגי סמים והשפעותיהם. ההדרכה כוללת המחשה באמצעות הבאת דוגמאות של סמים שונים, על מנת לחדד את חושיהם של

